

disciplinovane plnia úlohy na nich kladené.“ – Záznam rozhovoru G. Apor – M. Kobr 4. 11. 1938. – ZM HÚ SAV FMMZV, inv. č. 2 239, K – 19, Kúm. pol. 1938-6/7-3265.

² Na žiadosť maďarskej vlády rokovania začali 8. 11. 1938 v Budapešti. – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 14, č. 155 056/VI-4/38.

7

5. november 1938, Bratislava.

Dohoda podpísaná medzi divíznym generálom R. Viestom a plukovníkom R. Andorkom o prekročení demarkačnej čiar vlastníckmi pozemkov kvôli ich obrobeniu.

Zvláštni smlouva¹

pro přecházení demarkační čáry obyvatel, vlastnicích majetek oboustranne demarkační čáry.

Komise maďarská a československá se zavazují dovolit vzájemně přecházení demarkační čáry vlastníky usedlostí podél této čáry, aby se jim umožnila práce na jejich usadlostech (pole, louky, lesy, atd.) za demarkační čárou. Místní úřední orgány jsou pověřeny vydat těmto obyvatelům dokumenty k oprávnění překročení demarkační čáry.

Plukovník maďarské armády:
Rudolf Andorka, m. p.

Generál československé armády:
Rudolf Viest, m. p.

AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 4, č. 157 119/VI-4/1938. Cyklostyl, strojepis.

¹ Příloha k československo-maďarskému protokolu z Bratislavy 1. 11. 1938. Pozri VA, Dokumenty I., s. 191–195, č. 136.

8

5. november 1938, Praha.

Rozhodnutie Predsedníctva česko-slovenskej vlády ministerstvu zahraničných vecí o vykonaní viedenského rozsudku a vytvorení zmiešaných komisií medzi Česko-Slovenskom a Maďarskom.

Důvěrné – velmi pilně!

V ministerské radě, která se konala dne 4. listopadu 1938, bylo vzato se souhlasem na vědomí, že k provádění vídeňské arbitráže bude nutno zříditi ihned tyto komise československo-maďarské:

1. *delimitační komisi* pro vytýčení hranic na místě,¹
2. *evakuační komisi* pro klidné provedení evakuace (vojenští znalci už jednají v Bratislavě od několika dnů²),
3. *všeobecnou komisi*, která má řešiti veškeré otázky, vyplývající z postoupení území a hlavně otázky a státní příslušnosti a opce,
4. *menšinovou komisi* pro ochranu Maďarů na Slovensku a Slovanů v Maďarsku (mezi tím i pro „rovné“ postavení Maďarů v Bratislavě³),

5. *hospodářsko-dopravní komisi*, která má odstraniti nevýhody a obtíže hospodářského a komunikačního rázu.⁴

Československý vyslanec v Budapešti byl již pověřen ministerstvem zahraničních věcí, aby se dotázal maďarské vlády, jak si představuje urychlené zřízení těchto různých komisí. Bude se doporučovati, aby veškeré tyto komise měly jednotné vedení, kterým by mohl býti pověřen, dle příkladu polského a německého, náš vyslanec v Budapešti.

Seznam expertů, kteří přicházejí v úvahu jako členové jednotlivých komisí, byl již sestaven a schválen slovenskou a podkarpatoruskou vládou.

Ministerstvo zahraničních věcí se zároveň zmocňuje, aby na tomto podkladě a s přibráním některých jiných potřebných odborníků sestavilo přesný seznam znalců, kteří budou bráti účast na jednání s Maďarskem.

Seznam tento bude předložen k dodatečnému schválení v některé z nejbližších schůzí vlády⁵.

za předsedu vlády:
Sládek, v. r.

AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 4, č. 156 516/VI-4/38. Odpis, strojopis.

¹ „Předsedou československé delegace byl by pravděpodobně general Viest. Práce delimitační komise začnou (teprve po skončení evakuace. V Budapešti bylo by pouze třeba stanoviti bližší zásady pro delimitaci, patrně po vzoru berlínském.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 14, č. 155 056/VI-4/38. Záznam z porady na MZV 5. 11. 1938.

² V dnech 1. – 5. 11. 1938 rokovali v Bratislavě vojenská experti obidvoch státov o jednotlivých etapách evakuácie, obsadzovania teritória a o iných otázkach súvisiacich s odstúpením územia Maďarsku.

³ V zázname z porady na MZV 5. 11. 1938 sa uvádza: „Komise všeobecná a menšinová okamžitě nebude obsazena, protože její úkoly nejsou tak okamžitě naléhavé. O ustanovení těchto komisí dohodne se naša delegace v Budapešti.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 14, č. 155 056/VI-4/38.

⁴ V informácii MZV 5. 11. 1938 sa uvádza: „Jde tu v prvé řadě o zavedení „peage“ (prozatím železniční styk přes odstoupené území). Při chaosu, který v dopravě nastal zejména na Podkarpatské Rusi, bylo by naprosto nutno, aby fungovala železnice nadále stejným způsobem jako dosud; jinak nebude lze ani provéstí v pořádku evakuaci.“ – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 14, č. 155 056/VI-4/38.

⁵ Pozri dok. č. 14.

9

5. november 1938, 13.30 hod., Praha.

Záznam telefonického rozhovoru J. Bujnáka, odborového radcu MZV, s M. Kobrom, česko-slovenským vyslancom v Budapešti, o napätí na hraniciach s Maďarskom a o proteste proti teroristickým akciám maďarských jednotiek.

Záznam

Na pokyn pána vyslanca doktora Čermáka telefonoval jsem na vyslanectví Československé republiky v Budapešti. U telefonu pan vyslanec Kobr:

„Zprávy podané před krátkou dobou neodpovídají skutečnosti a byly vyvolány místní nervositou. Ježto akce teroristů trvají dále, žádáme o zákrok. Ke zprávě poslané panu vyslanci doktoru